

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากความเจริญทางด้านนวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ได้เข้ามามีบทบาทหรือมีอิทธิพลในการดำเนินชีวิตของมนุษย์มากขึ้น มนุษย์ในสังคมส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับวัตถุสิ่งของ ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือรูปลักษณ์ภายนอกมากกว่าจิตใจ โดยได้ละเลยคุณธรรม จริยธรรมที่ควรจะมีอยู่ในจิตใจ การที่มนุษย์ได้ละเลยคุณธรรม จริยธรรมส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ปัญหาการเมืองการปกครอง ปัญหาการคอร์รัปชัน ปัญหาอาชญากรรม สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ สุรางค์ โค้วตระกูล (2544, หน้า 65) ได้กล่าวไว้ว่า “สภาพสังคมโลกในปัจจุบันมุ่งพัฒนาความเจริญทางด้านวัตถุ แต่วิถีชีวิตประจำวันไม่ได้แสดงถึงความเจริญทางด้านจิตใจ กระแสของวัตถุนิยมทำให้ละเลยเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ไม่เคารพกฎเกณฑ์ มุ่งหาความสะดวกสบาย จึงทำให้เกิดปัญหาทางจริยธรรม”

การพัฒนาคนในภาวะที่เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองมีการแข่งขันกัน จำเป็นต้องเน้นให้คนมีคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กันไปกับการศึกษาในส่วนอื่น ๆ ด้วย เพราะคุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ และจริยธรรมเป็นปัจจัยทางสังคมที่สำคัญ เพราะทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2535, คำนำ)

สังคมไทยในปัจจุบันนี้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้เกิดแรงกดดันต่อมนุษย์ที่ต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อความอยู่รอด ผนวกกับการรับวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามาในสังคมไทยอย่างมากมาย จึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางคตินิยมของการดำรงชีวิต สภาพของสังคมเกิดความวุ่นวาย ขาดความสงบสุข

สมาชิกในสังคมปฏิบัติตนไม่เหมาะสม สภาพการณ์เช่นนี้ทำให้บุคคลหลายฝ่ายสรุปหาสาเหตุสำคัญประการหนึ่งว่า เป็นเพราะคนทั่วไปไม่เห็นความสำคัญของจริยธรรม จึงไม่นำจริยธรรมมาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524, หน้า 1) ได้กล่าวถึงความจำเป็น และความสำคัญของการพัฒนาบุคคลไว้ว่า การพัฒนาคุณภาพของบุคคลให้มีประสิทธิภาพคือ การปลูกฝังความเป็นพลเมืองดีให้แก่ประชาชน ลักษณะความเป็นพลเมืองดี ได้แก่ การเป็นผู้มีจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ลักษณะความเป็นผู้มีจริยธรรมจึงต้องเกิดในประชากรส่วนใหญ่ก่อน ประเทศจึงจะพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนั้น ทิศนา แจมมณี (2546, หน้า 1) ยังกล่าวไว้ว่า การพัฒนาประเทศโดยมุ่งความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว โดยขาดความสมดุลกับการพัฒนาด้านจิตใจ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในประเทศจำนวนมาก ผลของความเจริญทางด้านวัตถุที่ขาดการพัฒนาทางจิตใจ เป็นที่มาของปัญหาสังคมที่ดูเหมือนจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น การมีคุณธรรม จริยธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องมียู่ในตัวบุคคล เมื่อคนในสังคมมีคุณธรรม จริยธรรมแล้วก็ย่อมพร้อมที่จะพัฒนาตนเองและสังคมให้ดีขึ้นได้

จริยธรรมเป็นหลักปฏิบัติหรือหลักแห่งความประพฤติดีของมนุษย์ กล่าวคือหลักหรือข้อกำหนดว่า อะไรควรละเว้น อะไรควรปฏิบัติของบุคคลที่สังคมควรยึดถือหรือยอมรับ แล้วอะไรที่จะถือได้ว่าเป็นเครื่องหมายบ่งบอกว่านั้นคือความประพฤติที่ดีที่ควรยอมรับกัน ระบบจริยธรรมอาจมีได้มากมาย แตกต่างกันไปแต่ละบุคคลและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสังคม รวมทั้งเศรษฐกิจ การเมือง และศาสนา จริยธรรมเป็นหลักกำหนดว่าตนมุ่งหวังอะไรในโลก และพึงปฏิบัติตนอย่างไรซึ่งแต่ละคนมีแนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมของตนเองว่าต้องการอะไร และความคิดเหล่านี้ถูกหล่อหลอมด้วยสิ่งต่าง ๆ เช่น ความเชื่อทางศาสนา หลักปรัชญา ค่านิยม เป็นต้น

จริยธรรมมีจุดกำเนิดจากหลักคำสอนของทุก ๆ ศาสนา เพราะทุกศาสนาสอนให้คนประพฤติดีประพฤติชอบ ละเว้นความชั่วกระทำแต่ความดี หลักคำสอนของศาสนาทุกศาสนาจะเป็นกรอบการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เพื่อให้มนุษย์ดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง

ไม่ประมาท หลีกเลี่ยงการกระทำที่ทำให้เกิดความทุกข์ทั้งกาย วาจา ใจ หลักรรรม
คำสอนเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดโลกทัศน์ และการดำเนินชีวิตของมนุษย์
หลักรรรมคำสอนที่คลาดเคลื่อนไขว้เขวย่อมนำไปสู่โลกทัศน์ และวิถีชีวิตที่ผิดทาง
ห่างไกลจากจุดหมายของศาสนา และหากหลักรรรมคำสอนนั้นถดถอย ล้าหลังย่อม
ไม่เอื้อให้ผู้คนมีปฏิสัมพันธ์กับความเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างเหมาะสม และเท่าทัน
ผลก็คือศาสนานั้นขาดพลังในการปรับตัว และเผชิญหน้ากับยุคสมัยที่กำลังเปลี่ยนไปได้
รวมถึงการขาดพลังในการตอบสนองความต้องการทางจิตวิญญาณของผู้คน อันเป็นปัจจัย
สำคัญที่ผลักดันให้ผู้คนหันไปบริโภคนิยมกันมากมายในเวลา

ศาสนาคริสต์เป็นศาสนาแห่งจิตใจที่มีสิทธิอำนาจด้านศีลธรรมจากพระเจ้า
การอบรมจริยธรรม มุ่งให้เป็นส่วนแรกของสังคม คือเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว
เป็นพลเมืองที่ดี มีหน้าที่รับผิดชอบในฐานะสมาชิกของสังคม มีความเข้าใจและลงมือ
ปฏิบัติด้วยลักษณะของพลเมืองดีพึงปฏิบัติโดยยึดมั่นในประโยชน์ร่วมกัน (ประภาศรี
สีหอำไพ, 2550, หน้า 214-215) ปรัชญาของจริยธรรมคริสเตียนเป็นกฎเกณฑ์หรือ
หลักการที่เป็นแนวทางให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในศีลธรรมบนพื้นฐานของเหตุผล
และพื้นฐานของมโนธรรม หรือศึกษาวิเคราะห์ไปสู่เป้าหมายสุดท้ายตามกฎเกณฑ์
ที่กำหนดจากพระเจ้า กฎธรรมชาติและกฎที่มนุษย์สร้างขึ้น จริยธรรม และศีลธรรม
ที่แท้จริงนั้นเป็นบัญญัติตามพระประสงค์ของพระเจ้า เนื้อหาสาระของจริยธรรม
ในศาสนาคริสต์เป็นการเน้นในเรื่องคุณธรรม ได้แก่ ความรัก ความหวัง ความเชื่อ
ความบริสุทธิ์ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความอดทน และการให้อภัย
จริยธรรมในความสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างสามี
ภรรยา พ่อแม่ลูก นายกับคนรับใช้ เพื่อนบ้าน และความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นประชากร
ของสังคม ได้แก่ ความเคารพเชื่อฟังต่อผู้มีหน้าที่รักษากฎหมาย ความซื่อสัตย์ต่อศีลธรรม
ของพระเจ้า ความอดทนต่อการเบียดเบียน มีความระวังสำนึกในหน้าที่ที่เป็นความ-
รับผิดชอบแห่งตน หลักจริยธรรมของคริสเตียนนั้นเปรียบเสมือนดอกผลของหลัก-
คำสอนพื้นฐานของคริสต์ศาสนา คำสอนเรื่องหลักการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นในสังคมของ
คริสเตียนอิงอยู่กับความเชื่อในพระเจ้า หากไม่เชื่อในพระเจ้าแล้วคริสเตียนไม่มีความ-
จำเป็นที่จะยึดหลักจริยธรรม ใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่มีพระเจ้ามาบังคับให้มนุษย์ต้องปฏิบัติตาม

หลักจริยธรรมเปรียบเหมือนกับการมีกฎหมาย แต่ไม่มีผู้บังคับกฎหมาย กฎหมายก็ย่อมไร้ความหมาย สุรการย์ ตั้งศิริเสถียร (2540, หน้า 38-39) กล่าวว่า “หลักจริยธรรมของคริสต์ศาสนานั้น เป็นผลสืบเนื่องที่สอดคล้องกับพระลักษณะของพระเจ้า กล่าวคือพระลักษณะของพระเจ้าเป็นอย่างไร หลักคำสอนให้ปฏิบัติตนของคริสเตียนก็จะเป็นแนวสอดคล้องกับพระลักษณะนั้น ๆ”

ศาสนาทุกศาสนามีหลักธรรมคำสอนเพื่อให้ศาสนิกชนใช้เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติ เช่น ศาสนาพุทธมีพระไตรปิฎก ศาสนาอิสลามมีคัมภีร์อัลกุรอาน ศาสนาคริสต์มีพระคริสตธรรมคัมภีร์เป็นหลักธรรมคำสอน เพื่อให้ศาสนิกชนแต่ละศาสนาใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ หลักธรรมคำสอนของศาสนาแต่ละศาสนามักจะสอดแทรกเนื้อหาทางด้านจริยธรรมไว้ด้วย การที่สังคม และประเทศชาติจะอยู่รอดปลอดภัย และมีความเจริญก้าวหน้า ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับจริยธรรมของคนในสังคม และในชาตินั้น ๆ ที่จะผลักดันส่งเสริมให้สังคม และประเทศนั้นพัฒนาถาวรขึ้นไปได้ เพราะจริยธรรมเป็นเหตุของความเจริญทางด้านจิตใจ และเมื่อจิตใจมีความเจริญแล้วย่อมส่งผลให้เกิดความเจริญในด้านอื่น ๆ ตามไปด้วย จริยธรรมจึงมีความสำคัญต่อพฤติกรรมและความเป็นอยู่ของคนในสังคม

ปัจจุบันได้มีผู้สนใจศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์จากหนังสือเรียน หนังสือวรรณกรรม หรือแม้กระทั่งหนังสือการ์ตูน แต่การศึกษวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรม โดยยึดหลักคำสอนของศาสนามีไม่มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศาสนาคริสต์ จากปรัชญาหรือหลักจริยธรรมคริสเตียน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมที่ปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เนื่องจากเป็นหลักคำสอนที่สำคัญของคริสต์ศาสนา ที่คริสเตียนใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ หากมีการวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมที่ปรากฏอยู่ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ จะช่วยให้คริสเตียนหรือบุคคลอื่น ๆ ในสังคมตระหนักถึงความสำคัญของจริยธรรมที่จะต้องมีหรือเกิดขึ้นในตัวบุคคลหรือในสังคมนั้น ๆ และสามารถนำจริยธรรมเหล่านั้นไปใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ สร้างสรรค์ชีวิต และสังคมให้ดีขึ้นได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาในด้านหลักจริยธรรมที่ปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม หมวดบทกวีและวรรณกรรมปัญญา
2. เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องของจริยธรรมที่ปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม หมวดบทกวีและวรรณกรรมปัญญา กับคุณธรรม 30 ประการที่กรมศาสนากำหนด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งวิเคราะห์เนื้อหาของพระคริสตธรรมคัมภีร์ที่จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย สมาคมพระคริสตธรรมไทย ซึ่งประกอบไปด้วยพระคัมภีร์ 39 เล่ม แต่ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะหมวดบทกวีและวรรณกรรมปัญญา ซึ่งประกอบด้วย พระคัมภีร์ 5 เล่ม ดังนี้ หนังสือโยบ หนังสือสดุดี หนังสือสุภาษิต หนังสือปัญญาจารย์ และหนังสือเพลงซาโลมอน

2. ขอบเขตด้านหัวข้อและเนื้อหาจริยธรรมที่จะวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ประเด็นเนื้อหาจริยธรรมในเอกสาร เรื่องราวต่าง ๆ นั้น ต้องมีหลักเกณฑ์ที่ถือเป็นปทัสถาน ซึ่งเกณฑ์นี้สามารถสร้างขึ้นด้วยวิธีการที่เหมาะสมและมีความน่าเชื่อถือ ในการวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมที่ปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม หมวดบทกวีและวรรณกรรมปัญญานี้ ผู้วิจัยได้เลือกหัวข้อจริยธรรมเพื่อเป็นประเด็นในการวิเคราะห์ จากแหล่งที่มา 7 แห่ง คือ

2.1 พระบัญญัติ 10 ประการ

2.2 จริยธรรมจากคำเทศนาบนภูเขา

2.3 จริยธรรมที่สำคัญของคริสเตียน ของ คิลปีซีย์ เซาว์เจริจอร์ตัน

2.4 คุณธรรม 4 ประการ พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

2.5 หัวข้อคุณธรรม 30 ประการ ที่กรมศาสนากำหนด

2.6 คุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน ของ อมรา เล็กเริงสินธุ์

2.7 คุณธรรม จริยธรรมที่ประเทศชาติต้องการ ของ ไสว มาลาทอง

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมที่ปรากฏใน พระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม หมวดบทกวีและวรรณกรรมปัญญา จำนวน 5 เล่ม คือ โยบ สดุดี สุภาษิต ปัญญาจารย์ และเพลงซาโลมอน โดยเน้นเนื้อหาจริยธรรม ที่เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในสังคม ที่สามารถช่วยให้เกิดประโยชน์ในการเสริมสร้าง และปลูกฝังจริยธรรมให้กับบุคคลในสังคม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ จริยธรรม เพื่อเป็นประเด็นในการวิเคราะห์ 2 ด้าน ดังนี้

1. จริยธรรมส่วนบุคคล ประกอบด้วย ความเมตตากรุณา ความกตัญญูทดแทนที่ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทนอดกลั้น ความมีวาจาสัตย์ ความซื่อสัตย์สุจริต ความสุภาพอ่อนน้อม ความไม่โลภ การไม่ลักทรัพย์ ความเคารพเชื่อฟังคำสอน ความบริสุทธิ์ ความจริงใจ ความรอบคอบ การประหยัดคอดออม และการรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล

2. จริยธรรมต่อสังคม ประกอบด้วย ความสามัคคี ความเสียสละไม่เห็นแก่ตัว ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ ความเสมอภาค ความมีระเบียบวินัย ความกล้าหาญ ความมีน้ำใจและความเอื้อเฟื้อ ความมีมนุษยสัมพันธ์ การให้อภัย และการไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การวิเคราะห์ หมายถึง การพิจารณาแยกแยะรายละเอียดต่าง ๆ ของ พระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม หมวดบทกวีและวรรณกรรมปัญญา ที่เกี่ยวข้องกับหลักคำสอนด้านจริยธรรมที่ปรากฏในพระคัมภีร์ ว่าเป็นจริยธรรมด้านใด
2. เนื้อหาจริยธรรม หมายถึง คำ วลี ประโยค ข้อความ บทบรรยาย หรือบทบาท พฤติกรรมของบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวกับความประพฤติ ดีชั่ว ถูกผิด ของมนุษย์

3. พระคริสตธรรมคัมภีร์ หมายถึง หนังสือที่รวบรวมหลักคำสอนของคริสเตียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง คิงาม

• 4. จริยธรรม หมายถึง แนวทางความประพฤติและการปฏิบัติทั้งกาย วาจา ใจ ที่คิงาม เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ซึ่งคำว่าจริยธรรมในบางตำราอาจใช้คำว่า คุณธรรมหรือลักษณะที่พึงประสงค์ แต่ในงานวิจัยเล่มนี้ใช้คำว่า จริยธรรม

5. จริยธรรมส่วนบุคคล หมายถึง แนวทางความประพฤติและการปฏิบัติ เฉพาะบุคคลที่กระทำหรือแสดงต่อผู้อื่นในลักษณะตัวต่อตัว

6. จริยธรรมต่อสังคม หมายถึง แนวทางการประพฤติและการปฏิบัติของบุคคล ที่แสดงต่อสังคมอันนำมาซึ่งความสุข ความเจริญแก่ตนเองและสังคม

7. จริยธรรมคริสเตียน หมายถึง มาตรฐานในการดำเนินชีวิตที่คิงามและพึงปฏิบัติ ของคริสเตียน ตามที่พระเยซูคริสต์ได้ทรงสั่งสอนและพระองค์ได้ทำเป็นแบบอย่าง

ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิเคราะห์เนื้อหาพระคริสตธรรมคัมภีร์ ผู้วิจัยสามารถทำการวิเคราะห์ได้ หลายแง่มุม เนื่องจากเนื้อหาของพระคริสตธรรมคัมภีร์เป็นเนื้อหาแบบบูรณาการ ซึ่งมีเนื้อหาที่หลากหลาย สามารถวิเคราะห์ในแง่ของศาสนศาสตร์ หรือภาษาศาสตร์ แต่การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยในด้านบรรณารักษศาสตร์ หรือในมุมมองของ บรรณารักษ์ ที่ต้องการทราบเนื้อหาด้านจริยธรรมที่ปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์ ว่ามีจริยธรรมด้านใดบ้าง และจะนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างไร

พระคริสตธรรมคัมภีร์ฉบับภาษาไทยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นพระคัมภีร์ที่แปล มาจากภาษาอังกฤษ แต่ต้นฉบับดั้งเดิมคือภาษาฮีบรู ซึ่งการแปลจากภาษาอังกฤษมาเป็น ภาษาไทย อาจมีข้อจำกัดในการใช้ภาษาในการแปล เช่น คำ หรือวลี ที่เหมือนกันอาจมี ความหมายต่างกัน คำหรือวลีที่ต่างกันอาจมีความหมายเหมือนกัน ซึ่งผู้แปลจะต้องเลือก ความหมาย เลือกการใช้คำ ความซับซ้อนในการใช้คำอาจทำให้การวิเคราะห์คลาดเคลื่อน ได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมที่ปรากฏใน พระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม หมวดบทกวีและวรรณกรรมปัญญา ดังนี้

1. ทราบถึงหลักคำสอนด้านจริยธรรมที่ปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาเดิม หมวดบทกวีและวรรณกรรมปัญญา
2. เป็นแนวทางให้คริสเตียนหรือบุคคลในสังคมสามารถนำหลักจริยธรรมที่มีคุณค่าไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข